

απόψεις

Η ανάπτυξη, η μείωση των φόρων και η αποτελεσματικότητα της φορολογικής διοίκησης

Τις τελευταίες ημέρες, άρχισε δειλά-δειλά η συζήτηση για την ανάγκη ταχείας επίτευξης δημοσιονομικού πλεονάσματος. Το δημοσιονομικό πλεόνασμα θα καθιστούσε δυνατή την κάλυψη των κρατικών δαπανών με εισπραττόμενα από το κράτος δημοσιονομικά βάρη, χωρίς την ανάγκη προσφυγής σε εσωτερικό ή εξωτερικό δανεισμό.

Παράλληλα, η κατά τα τελευταία έτη υπερβάρυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, των επιτηδευματιών, αλλά και του κεφαλαίου με αυξημένα φορολογικά βάρη έχει σημαντικά εμποδίσει την ανάπτυξη. Η υπερβολική αφαίμαξη πόρων από τους συνεπείς φορολογούμενους οδήγησε σε ελάττωση της συσσώρευσης κεφαλαίου και κατά συνέπεια σε μείωση της οικονομικής μεγέθυνσης. Με βάση έναν από τους πιο κλασικούς νόμους μακροοικονομίας, το συνολικό προϊόν (Y) ισούται με το άθροισμα της συνολικής κατανάλωσης (C), της συνολικής επένδυσης (I) και των δημόσιων δαπανών (G). Σε συνθήκες ισορροπίας, η συνολική επένδυση (I) ισούται με τη συνολική αποταμίευση (S). Επειδή, οι δημόσιες δαπάνες χρηματοδοτούνται κυρίως από φόρους, η επιβολή φορολογικών βαρών δεν επηρεάζει την ως άνω συνθήκη και κατά συνέπεια το ύψος του συνολικού προϊόντος, μόνο στην περίπτωση που τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις δημιουργούν την πεποίθηση ότι η επιβολή δημοσιονομικού βάρους είναι παροδική και άμεσα στο μέλλον θα αντιστοιχηθεί με αύξηση των δημόσιων επενδύσεων και με μείωση των φορολογικών βαρών. Τα τελευταία, όμως, χρόνια, λόγω της οξείας κρίσης και της υπερφορολόγησης, η εδραία πεποίθηση της ελληνικής κοινωνίας είναι ότι τα δημοσιονομικά βάρη έχουν πλέον όχι απλώς μόνιμο χαρακτήρα, αλλά επιπρόσθετα αυτά οδηγούν σε αποστέρηση της Αγοράς από την αναγκαία ρευστότητα για τη λειτουργία της, καθώς και σε εκποίηση ή/ και δήμευση ιδιωτικού πλούτου.

Επομένως, οι πληροφορίες ότι το υπουργείο Οικονομικών εξετάζει τη δυνατότητα να μειωθεί αφενός ο φορολογικός συντελεστής της επιχειρηματικής δραστηριότητας στο 20%, κατά τη χρήση 2015 με απώτερο περιορισμό του στο 15% και αφετέρου ο ανώτερος φορολογικός συντελεστής που επιβάλλεται στα εισοδήματα των φυσικών προσώπων στο 35% από 42% δημιουργούν κοινωνική ανακούφιση¹. Οι δηλώσεις ότι το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα δεν θα περι-

Χώρα	Φυσικών Προσώπων	Επιχειρήσεων	Κύπρος	35%	12,50%
Αυστρία	50%	25%	Εσθονία	21%	21%
Βέλγιο	50%	33,99%	Φινλανδία	51,25%	20%
			Γαλλία	45%	33,33%

απόψεις

λαμβάνει νέους φόρους, αλλά ότι θα στοχεύει στη σταδιακή μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης μόνο θετικό αντίκτυπο μπορούν να έχουν στην Αγορά.

Προϋπόθεση για τη μείωση των φορολογικών συντελεστών είναι η σταθερή πορεία είσπραξης των δημοσίων εσόδων, κυρίως από τον περιορισμό της φοροδιαφυγής. Όπως έχουμε και στο παρελθόν επισημάνει, ο περιορισμός της φοροδιαφυγής συνιστά το μόνο δίκαιο μέσο για την ανασυγκρότηση του δημοσιονομικού κράτους. Ο τρόπος με τον οποίο επιδιώκεται ο περιορισμός αυτός αντανάκλα και το επίπεδο του κράτους δικαίου που χαρακτηρίζει τις σχέσεις κρατικής εξουσίας και πολίτη.

Με άλλα λόγια, στην προσπάθειά του να εισπράξει φοροδιαφεύγουσα ύλη, το κράτος θα πρέπει να επιλέξει τα μέσα που θα χρησιμοποιήσει και θα πρέπει να σταθμίσει τους περιορισμούς στα ατομικά δικαιώματα που θα προτάξει, ώστε με την μικρότερη δυνατή βλάβη της ιδιωτικής σφαιρας των πολιτών, να καταστεί αποτελεσματικότερη η προσπάθειά του.

Προκειμένου η σώρευση κεφαλαίου να καταστεί δίκαιη και η επιχειρηματική ανάπτυξη να επιστρέψει, θα πρέπει η σταθερή ροή των δημοσίων εσόδων να επιτυγχάνεται με την αποτελεσματική συλλογή φοροδιαφεύγουσας ύλης και όχι με την περαιτέρω υπερβάρυνση της υγιούς επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ο ελεγκτικός και εισπρακτικός μηχανισμός θα πρέπει να αποκτήσει γνώση και κυρίως σεβασμό του συστημικού νομοθετικού πλαισίου για την επιβολή φορολογικών βαρών. Η έλλειψη των χαρακτηριστικών αυτών κλονίζει την αίσθηση δικαίου στους πολίτες, με αποτέλεσμα την κατάρρευση, τόσο της εμπιστοσύνης στο κράτος, όσο και της φορολογικής συνείδησης.

Προς επίρρωση των ανωτέρω, αναφέρουμε ότι, από τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών, προκύπτει πως το ποσοστό είσπραξης εσόδων από Φ.Π.Α. εξακολουθεί να παραμένει μεταξύ των χαμηλότερων στην Ε.Ε. Η διαφοροποίηση αυτή οφείλεται εν μέρει στην κρίση. Όμως, οφείλεται και στην αδυναμία του φορολογικό-ελεγκτικού μηχανισμού να εισπράξει αποτελεσματικά τον Φ.Π.Α., που αντιστοιχεί στις συναλλαγές. Είναι γνωστή η μάλιστα των πλαστών και εικονικών τιμολογίων. Παράλληλα, είναι γνωστή και η καθυστέρηση στα αντανάκλαστικά των φορολογικών υπηρεσιών να εντοπίζουν και να σταματούν τη μάλιστα αυτή. Αν αναλογιστούμε πόσες φορές κατά την τελευταία εικοσαετία παρατάθηκαν οι προθεσμίες παραγραφής για τη διενέργεια φορολογικών ελέγχων σε περιπτώσεις εικονικότητας, θα αντιληφθούμε την αδυναμία του φορολογικού μηχανισμού να παρέμβει έγκαιρα και αποτελεσματικά, ώστε να αντιμετωπίσει το νοσηρό αυτό φαινόμενο.

Η πολυπόθητη ανάπτυξη εξαρτάται και από τη μείωση των φορολογικών βαρών. Η τελευταία εξαρτάται από την αποτελεσματικότητα στην οργάνωση του ελεγκτικού μηχανισμού. Η οργάνωση αυτή δεν φαίνεται να είναι αποτελεσματική, παρά τον εξοπλισμό της με σωρεία αμφιλεγόμενης συνταγματικότητας μέτρων για την διακρίβωση φοροδιαφεύγουσας ύλης και την είσπραξη βεβαιωμένων χρεών.

Ασπασία Μάλλιου

Γερμανία	45%	29,58%	Ολλανδία	52%	25%
Ελλάδα	42%	26%	Πορτογαλία	48%	23%
Ιρλανδία	48%	12,50%	Σλοβακία	25%	22%
Ιταλία	43%	31,40%	Σλοβενία	20%	17%
Λετονία	24%	15%	Ισπανία	52%	30%
Λουξεμβούργο	43,60%	29,22%			
Μάλτα	29%	35%	Πηγή: ΚΡΜΓ		